

MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM
V ŠPECIALIZAČNOM ODBORE

MAXILOFACIÁLNA CHIRURGIA

1. Charakteristika špecializačného odboru

Maxilofaciálna chirurgia je špecializačný odbor, ktorý sa zaoberá chorobami, anomáliami, dysmorfizmami, úrazovou chirurgiou ústnej, čeľustnej a tvárovej oblasti s príslušnými rými, ich prevenciou, diagnostikou, terapiou a rehabilitáciou.

2. Dĺžka špecializačného štúdia

Špecializačné štúdium trvá najmenej 5 rokov a 6 mesiacov.

3. Požiadavky na zaradenie do špecializačného štúdia

Odborná spôsobilosť na výkon odborných pracovných činností v zdravotníckom povolání lekár.¹⁾

4. Obsah a rozsah špecializačného štúdia

A. Teoretické vedomosti

A.1 Chirurgicko-internistický kmeň v trvaní 20 mesiacov

1. zásady pred a pooperačnej starostlivosti, podávania liekov (intramuskulárne, intravenózne a infúzne), obväzovej techniky, transfúznej terapie a terapie pooperačných komplikácií,
2. predoperačná príprava a pooperačná starostlivosť, výživa a intenzívna starostlivosť,
3. zásady pobytu na operačnom trakte, ošetrovania a šitie rán,
4. lekárska prvá pomoc,
5. práca s kostnými a mäkkými tkanivami, rekonštrukcia kostných defektov, dlahovanie,
6. celková a miestna anestézia, zabezpečenie dýchania, intubácia, tracheotómia, konikotómia,
7. alergicko-toxické reakcie, šokové stavy,
8. farmakologické zvládnutie anestézie a resuscitácie,
9. manipulácia s mäkkými tkanivami (sutúra, plastické šitie rán, úprava jaziev prekrývanie defektov lalokmi), rászštepy,

---

¹⁾ § 33 a 33a zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a nariadenie vlády č. 296/2010 Z. z. o odbornej spôsobilosti na výkon zdravotníckeho povolania, spôsobe ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov, sústave špecializačných odborov a sústave certifikovaných pracovných činností v znení neskorších predpisov.

10. liečba frontonazálnych úrazov, komplikovaných úrazov očnice, frontálnych sínusov,
11. liečba bolesti tváre, neuralgie n.trigemini,
12. akútne a chronické stavy v internej medicíne,
13. akútne a chronické stavy v chirurgických odboroch,
14. akútne a chronické stavy v onkológií, chemoterapií, rádioterapií a iných liečebných postupov,
15. anestéziologicko-resuscitačné postupy v akútnych stavov a ich diagnostika, liečba,
16. teoretické princípy asistencie pri chirurgicko-internistických výkonoch.

A.2 Zubno-lekársky kmeň v trvaní 12 mesiacov

1. topografická anatómia hlavy a krku,
2. orálna biológia,
3. zubnolekárske vyšetrenie, vývoj orofaciálneho systému a chrupu, vývojové a získané poruchy tvrdých zubných tkanív, etiológia, patogenéza, prevencia, diagnostika a terapia zubného kazu a jeho následkov, endodoncia mliečnych a trvalých zubov, dentálna fokálna infekcia,
4. prevencia kazu, parodontopatií, čeľustno-ortopedických anomálií, porúch temporomandibulárneho kĺbu, traumatických, onkologických a zápalových ochorení orofaciálnej oblasti,
5. zubnolekárske ošetrovanie zdravotne kompromitovaných pacientov,
6. dentálne materiály a technológie,
7. protetické ošetrovanie pacientov, fixná a snímateľná protetika,
8. choroby gingívy, parodontu a ústnej sliznice, prejavy celkových ochorení v ústnej dutine, etiológia, diagnostika, prevencia a liečba čeľustno-ortopedických anomálií,
9. anestézia v zubnom lekárstve, extrakcie zubov, dentoalveolárna chirurgia, traumatológia zubov a kostí a nádory maxilofaciálnej oblasti,
10. manažment zubnolekárskej praxe.

A.3 Vzdelávanie v odbore maxilofaciálna chirurgia v trvaní 34 mesiacov

1. topografická anatómia hlavy a krku, fyziológia, patofyziológia a patológia, diagnostika a diferenciálna diagnostika ochorení hlavy, krku a orofaciomaxilárny systém,
2. problematika zlomenín nosa, maxilárnych sínusov, oroantrálnych a oronazálnych komunikácií, ochorení temporomandibulárneho kĺbu, tumorov v oblasti hlavy a krku, ochorení tvárových a krčných lymfatických uzlín, krčné disekcie,
3. operačné postupy a metódy riešenia chirurgických, onkologických ochorení, traumatických poškodení,
4. ochorenia slinných žliaz,
5. vedenie dokumentácie na lôžkovom oddelení,
6. problematika zápalových, onkologických, traumatologických ochorení, cýst, čeľustnoortopedických anomálií, ochorenia temporo-mandibulárneho kĺbu, slinných žliaz, postextrakčných komplikácií, neuralgií, farmakoterapia, farmakokinetika používaných liečiv, princípy aktinoterapie a onkochemoterapie,

7. predoperačná a pooperačná starostlivosť, liečba pooperačných komplikácií, zásady infúznej intervencie, dietiky a rehabilitácie v maxilofaciálnej chirurgii, implantológia ovládania problematiky indikácie a osadzovania implantátov, konštrukcie supraštruktúr,
8. styčná problematika maxilofaciálnej chirurgie a ORL z oblasti traumatológie, ochorení prínosových dutín, tumorov, temporo-mandibuárneho kĺbu a iných,
9. prax posudzovania práceneschopnosti, bolestného a zníženého spoločenského uplatnenia,
10. zásady resuscitácie, indikovanie a praktické riešenie problémov preprotetickej chirurgie,
11. nové trendy v maxilofaciálnej chirurgii.

A.4 Špecifické témy

1. identifikácia násilia páchaného na dieťaťi vo všetkých jeho formách, vrátane sexuálneho zneužívania dieťaťa a sexuálneho vykorisťovania dieťaťa, spolupráca s príslušnými štátnymi orgánmi,
2. identifikácia násilia páchaného na ženách a mužoch vo všetkých jeho formách, spolupráca s príslušnými štátnymi orgánmi,
3. problematika marginalizovaných rómskych komunít.

Ak účastník špecializačného štúdia témy uvedené v časti A.4 absolvoval v rámci iného špecializačného študijného programu alebo certifikačného študijného programu, nemusí ich opakovane absolvovať.

A.5 Všeobecné témy

1. zdravotnícka legislatíva,
2. zdravotnícka etika,
3. systém verejného zdravotného poistenia,
4. systém sociálneho zabezpečenia a lekárska posudková činnosť,
5. práva pacienta, vrátane práv osôb so zdravotným postihnutím.

Ak účastník špecializačného štúdia témy uvedené v časti A.5 absolvoval v rámci iného špecializačného študijného programu, nemusí ich opakovane absolvovať.

B. Praktické zručnosti

B.1 Chirurgicko–internistický kmeň v trvaní 20 mesiacov

B.1.1 Počet zdravotných výkonov

Zdravotný výkon	Počet	
	asistencia	samostatne
CHIRURGIA		
vyšetrenie chirurgického pacienta, vedenie zdravotnej dokumentácie	30	15
ošetrovanie jednoduchých a chronických rán, vrátane nekrektómie a sutúry	20	10
aplikácia lokálnej a regionálnej anestézie	20	5
zavedenie centrálného venózneho katétra	20	15

drenáž hrudníka, torakocentéza	7	2
podávanie transfúzie	10	10
otvorenie brušnej dutiny (laparotómia)	10	-
sutúra laparotómie	10	5
malé ambulatívne výkony (extirpácia, incízia, excízia)	15	5
malé chirurgické operačné výkony (extirpácia lymfatických uzlín, lipómy, benígne kožné a podkožné tumory)	15	5
malé amputácie nohy	1	-
kardiopulmocerebrálna resuscitácia (KPCR) (možno nahradiť vykonaním na simulátore)	3	-
výkony cievnej chirurgie	5	-
ÚRAZOVÁ CHIRURGIA		
revízia, excízia a sutúra akcidentálnych rán na hlave	15	5
trepanácia lebky	5	-
kraniotómia	5	-
operácia – stabilizácia krčnej chrbtice	2	-
drenáž hrudníka	3	1
laparotómia	3	-
ošetrenie zlomenín hornej končatiny	10	-
ošetrenie zlomenín dolnej končatiny	10	-
extenzie končatín	3	-
sádrovací technika končatín	10	3
PLASTICKÁ CHIRURGIA		
vyšetrenie pacienta s pohľadu odboru plastickej chirurgie	20	10
operačné postupy pri chirurgických výkonoch na koži	20	5
chirurgické ošetrenie malígnych nádorov kože	10	5
plastické rekonštrukcie v oblasti tváre a krku	10	3
asistencia pri lalokoch na cievnej stopke	5	-
asistencia pri rekonštrukcii pomocou osteomustulokutálnych lalokoch	5	-
rekonštrukcie nosa a orbitálnych častí tváre	5	-
rekonštrukčné remodelačné a plastické metódy po ablačnej onkochirurgickej liečbe	3	-
malé chirurgické výkony v estetickej chirurgii tváre	10	5
defekty tváre riešené lokálnymi lalokmi	10	5
vedenie zdravotnej dokumentácie	15	5
NEUROCHIRURGIA		
intrakraniálna hypertenzia	3	-
commotio cerebri	5	-
contusio cerebri	5	-
intrakraniálne poúrazové krvácanie	5	-
epidurálne krvácanie	5	-
subdurálne krvácanie	5	-
zlomeniny lebky – konvexity	5	-
zlomeniny lebky - bázy	3	-
zlomeniny krčnej chrbtice	5	-
zápalové vnútroľbové ochorenia	5	-
neuralgia n. trigemini, n. glosopharyngei	5	-
temporálny a okcipitálny kónus	5	-

ORL		
predná nosová tamponáda	10	3
zadná nosová tamponáda	5	2
kauterizácia krvácajúcej cievy nosovej dutiny	3	1
repozícia zlomeniny nosových kostí	3	1
septoplastika	3	-
endoskopia nosovej dutiny	3	1
fess	2	1
tonzilektómia	3	1
absces tonzilektómia	3	1
extirpácia lymfatických uzlín na krku	3	1
ANESTÉZIOLÓGIA A INTENZÍVNA MEDICÍNA		
príznaky porúch vitálnych funkcií (bezvedomie, poruchy krvného obehu, poruchy dýchania)	5	1
klinické prejavy vážnych ochorení (neurologické, kardiovaskulárne, metabolické, endokrínologické, respiračné ochorenia)	5	-
poruchy priechodnosti dýchacích ciest a ich riešenie	5	1
postupy pri rozšírenej kardio-pulmonálnej resuscitácii	5	2
predoperačné a predanestetické vyšetrenie, premedikácia, hodnotenie operačného rizika	5	2
pooperačné sledovanie v zotavovacej miestnosti a na štandardnom oddelení	5	2
šok – typy a zásady liečby, invazívne a neinvazívne meranie krvného tlaku	3	1
hypovolemický - hemoragický šok, príznaky a zásady liečby	3	1
sepsa a septický šok – príznaky a zásady liečby	3	1
poruchy vnútorného prostredia, liečba kyslíkom	3	1
hodnotenie stavu výživy a zásady umelej výživy	5	2
zásady hodnotenia a liečby akútnej bolesti	5	2
príznaky a postupy riešenia anafylaktickej reakcie	3	1
toxické účinky lokálnych anestetík - prejavy, liečba	5	2
VNÚTORNÉ LEKÁRSTVO		
komplexné vyšetrenie hospitalizovaných pacientov s ochoreniami kardiovaskulárneho systému vrátane:	5	2
• infarktu myokardu	2	-
• zápalu dolných ciest dýchacích	5	-
• akútnych stavov dutiny brušnej	5	-
• ochorení tráviaceho traktu	5	-
• ochorení cievneho systému	5	-
• ochorení hepatopankreatického systému	5	-
• systémových ochorení ovplyvňovaných chorobami dutiny ústnej	10	-
• diabetes melitus	20	3
komplexné vedenie zdravotnej dokumentácie	10	5
KLINICKÁ ONKOLÓGIA		
komplexné onkologické vyšetrenie pacienta	5	2
komplexné onkologické vyšetrenie pacienta pri nádoroch hlavy a krku	10	5
rádioterapia nádorov	3	-
chemoterapia nádorov	3	-

multimodálna onkologická liečba	3	-
komplexná starostlivosť pacientov po onkologickej liečbe vrátane vedenia dokumentácie	5	3

B.1.2 Rozsah povinnej odbornej zdravotníckej praxe sa vykonáva po dohode s odborným garantom.

Pracovisko	Dĺžka
chirurgia	4 mesiace
úrazová chirurgia	4 mesiace
plastická chirurgia	3 mesiace
neurochirurgia	2 mesiace
ORL	2 mesiace
anestéziológia a intenzívna medicína	2 mesiace
vnútorné lekárstvo	2 mesiace
klinická onkológia	1 mesiac

B.2 Zubno-lekársky kmeň v trvaní 12 mesiacov

B.2.1 Počet zdravotných výkonov

Zdravotný výkon	Počet	
	asistencia	samostatne
preparácia a plnenie kavít na fantómových zuboch	30	45
vyšetrenie pacienta a plán ošetrenia	20	50
zhodnotenie intraorálneho RTG vyšetrenia	20	50
zhodnotenie extraorálneho RTG vyšetrenia	20	50
výplňové ošetrenie kavít I. – V. Blackovej triedy	30	60
endodontické ošetrenie zubov	10	15
ošetrenie hypersenzitivity dentínu	10	10
diagnostika a ošetrenie gingivitídy	10	10
diagnostika a ošetrenie parodontitídy	10	10
diagnostika a ošetrenie ochorení sliznice ústnej dutiny	10	10
diagnostika čelústno-ortopedických anomálií	10	10
zhotovenie odtlačkov čelústí	10	10
sňatie fixnej protetickej náhrady	5	5
infiltračná anestézia na maxille	10	25
zvodná anestézia na maxille	10	10
infiltračná anestézia na mandibule	10	10
zvodná anestézia na mandibule	10	20
extrakcie zubov	20	50
chirurgické extrakcie	5	3
ošetrenie postextrakčných komplikácií	10	10
ošetrenie dentitio difficilis	10	10
resekcia koreňového hrotu	5	2
frenulektómia	5	2
sutúry mäkkých tkanív a slizníc ústnej dutiny	5	5
naloženie a sňatie fixačnej dlahy	5	4

B.2.2 Rozsah povinnej odbornej zdravotníckej praxe

Pracovisko	Dĺžka
klinika stomatológie a maxilofaciálnej chirurgie výučbového pracoviska vzdelávacej ustanovizne	12 mesiacov

B.3 Vzdelávanie v odbore maxilofaciálna chirurgia v trvaní 34 mesiacov

B.3.1 Počet zdravotných výkonov

Zdravotný výkon	Počet	
	asistencia	samostatne
chirurgické extrakcie v maxille a mandibule	10	120
chirurgia čelústnych anomálií		
• sagitálna osteotómia mandibuly	7	4
• iné osteotómie mandibuly	7	2
chirurgia cyst		
• extirpácia:		
• mandibuly	5	12
• maxilly	5	14
• mäkkých tkanív (napríklad epidermoidná, brandiogénna)	3	8
chirurgia čelústnej dutiny		
• chirurgické revízie čelústnej dutiny (radix v antre, cysta, ...)	6	3
• radikálna operácia podľa caldwella a luca	6	3
• plastika oroantrálnej komunikácie	5	12
• sinuslifting - asistencia	5	6
chirurgia nádorov		
• extirpácia benígneho nádoru:	3	1
• mäkkých tkanív	5	-
• kostí	5	6
• príušnej slinnej žľazy	5	6
• submandibulárnej slinnej žľazy	5	6
radikálna excízia (resekcia) mäkkých tkanív pri sekundárnych malígnych nádoroch	5	12
radikálna resekcia kosti pre malígný nádor	5	6
externácia submandibulárneho priestoru	2	2
extirpácia krčných lymfatických uzlín a praktická orientácia v regio colli lateralis	2	2
kompletná operácia typu neck-dissection	2	2
preprotetická chirurgia		
• egalizácia alveolárneho výbežku väčšia ako 1 sextant	8	18
• operácia vlajúceho hrebeňa alveolárneho výbežku	5	6
• frenulektómia	7	30
• operácia slizničných rias vo vestibule	3	6
• excízia fisurálny granulómov	3	6
• plastika hornej ústnej predsiene bez použitia transplantátu	5	12
• operácia exostóz (torus palatinus)	3	6
• plantácia biologických materiálov do kostných defektov (augmentácia)	7	6
• aplikácia zubných implantátov	10	12

chirurgia zápalov		
• intraorálna incízia a drenáž rozsiahleho okoločelústneho zápalu	10	55
• extraorálna incízia a drenáž okoločelústneho zápalu	10	10
• sekvestrotómia	4	9
úrazová chirurgia		
• dentálne dlahy z voľnej ruky v jednom zuboradí – rozličné modifikácie	5	89
• osteosyntéza drôteným stehom	5	9
• platňová osteosyntéza so skrutkami	5	4
• drôtené závesy strednej tretiny tvárovej kostry	5	6
• revízia, excízia a sutúra rany mäkkých tkanív úst	10	30
• revízia, excízia a sutúra rany tváre	10	16
• zatvorená repozícia zlomeniny nosových kostí	7	8
• repozícia zlomeniny zygomaticomaxilárneho komplexu kostným hákom	10	9
• chirurgická repozícia zlomeniny zygomaticomaxilárneho komplexu transantrálnym prístupom	5	6
• repozícia jarmového oblúka kostným hákom	5	6
• repozícia luxácie temporomandibulárneho kĺbu	5	4
• zastavenie arteriálneho krvácania lokálnym podväzom	5	9
• zastavenie arteriálneho krvácania podväzom väčšej prívodovej tepny napríklad a. lingualis v trigonum pirogovi	5	6
• podväz a. carotis externa	3	2
• lokalizácia a odstránenie cudzieho telesa z mäkkých tkanív alebo kosti	3	7
rekonštrukčná chirurgia		
• rekonštrukcia resekcijného alebo traumatického defektu mäkkých tkanív lalokovým posunom	3	4
• odber a aplikácia dermoidného štepu	5	9
• odber a našitie kožného štepu v plnej hrúbke	5	3
• založenie a prenos tubulizovaného kožného laloka	5	2
• odber autogénneho kostného štepu (napríklad z hrebeňa panvovej kosti)	5	6
• transpozícia vývodu veľkej slinnej žľazy	5	6
urgentné výkony v maxilofaciálnej chirurgii		
• tracheotómia	3	2
• predná nosová tamponáda	5	9
• zadná nosová tamponáda	5	4
• tracheálna intubácia	3	6
diagnostické výkony		
• sialografia príušnej a submandibulárnej slinnej žľazy	2	8
• diagnostická punkcia	2	8
• diagnostická excízia	3	18
• interpretácia bežných rádiogramov čelústí a krčnej chrbtice	20	60
• interpretácia projekcií CT	20	36
• interpretácia projekcií NMR	10	12

všeobecné medicínske urgentné výkony		
• zavedenie venózne kanyly	5	12
• zavedenie ústneho a nosového vzduchovodu	3	6
• riadené dýchanie kriesiacim prístrojom a maskou	3	3
• zavedenie laryngeálnej masky	3	3
• kardiopulmonálna resuscitácia	2	2
• defibrilácia	2	2
dekompresia, deliberácia a uvoľnenie periférnej časti n. v., n. vii.	3	3
resekcia benígnych tumorov veľkých a stredných nervov: bez následnej rekonštrukcie nervu (n. v., n. vii.)	3	3
resekcia benígnych tumorov veľkých a stredných nervov: s následnou rekonštrukciou nervu (n. v., n. vii.)	3	3
neurexheirhesis n. v., neurotómia, neurolysis medicamentosa n. v. od foramen ovale rotundum periférne	5	5
blefaroplastika horného viečka, blefaroplastika dolného viečka, blefaroplastika horného a dolného viečka, blefaroplastika dolného viečka transkonjunktiválna, blefaroplastika kombinovaná s povrchovým ošetrením kože dolných viečok laserom.	5	10
resekcia a priama sutúra tkaniva ušnice, resekcia tkaniva ušnice s rekonštrukciou miestnou lalokovou plastikou, resekcia tkaniva ušnice s rekonštrukciou vzdialenou lalokovou plastikou, resekcia tkaniva ušnice s rekonštrukciou voľným kožným transplantátom	2	10
resekcia a priama sutúra tkaniva vonkajšieho nosa, resekcia tkaniva vonkajšieho nosa s rekonštrukciou miestnou lalokovou plastikou, resekcia tkaniva vonkajšieho nosa s rekonštrukciou vzdialenou lalokovou plastikou, resekcia tkaniva vonkajšieho nosa s rekonštrukciou voľným kožným transplantátom, rekonštrukcia chýbajúceho alebo malformovaného nosa (časti) kompozitným lalokom, rekonštrukcia chýbajúceho alebo malformovaného nosa (časti) autológym materiálom, rekonštrukcia chýbajúceho alebo malformovaného nosa (časti) allomateriálom, náhrada nosa epitézou	5	-
korekčné operácie u rászťepového nosa: korekcia skeletu, korekčné operácie u rászťepového nosa – korekcia mäkkých častí, korekčné operácie u rászťepového nosa – korekcia s použitím kostného šťepu, korekčné operácie u rászťepového nosa – korekcia nozdier	5	4

B.3.2 Rozsah povinnej odbornej zdravotníckej praxe

Pracovisko	Dĺžka
pracovisko maxilofaciálnej chirurgie vzdelávacej ustanovizne	34 mesiacov

C. Nácvik techník komunikácie

1. osobnostné predpoklady efektívnej komunikácie,
2. verbálna a neverbálna komunikácia,
3. asertívne zvládanie konfliktov a náročných komunikačných partnerov, vrátane osôb so zdravotným znevýhodnením, marginalizovaných rómskych komunít, ľudí bez domova, utečencov, migrantov a iných zraniteľných skupín, s ohľadom na ich špecifické potreby v komunikácii.

Ak účastník špecializačného štúdia témy uvedené v časti C. absolvoval v rámci iného špecializačného študijného programu alebo certifikačného študijného programu, v období kratšom ako 10 rokov, nemusí ich opakovane absolvovať.

5. Ukončenie špecializačného štúdia

Špecializačné štúdium sa ukončí špecializačnou skúškou pred skúšobnou komisiou, ktorej súčasťou je obhajoba písomnej práce, vykonanie 2 operačných výkonov po dohode s odborným garantom, publikovanie 2 odbornovo-vedeckých prác v časopise a 5 aktívnych účastí na odborných podujatiach odbornej spoločnosti.

6. Výstupné vedomosti a zručnosti

A. Po absolvovaní chirurgicko-internistického kmeňa

- realizovať prípadne asistovať pri protokolárnom postupe riešenia akútnych prípadne iných stavov v internistických a chirurgických disciplínach súvisiacich s problematikou maxilofaciálnej chirurgie, t.j. po 1 klinickom prípade z chirurgie, úrazovej chirurgie, plastickej chirurgie, neurochirurgie, ORL, anestéziológie a intenzívnej medicíny, vnútorného lekárstva a klinickej onkológie.

B. Po absolvovaní zubno-lekárskeho kmeňa

- asistovať prípadne vykonať 1 výkon z predpísaného počtu zdravotných výkonov uvedených v časti B.2.1.

C. Po absolvovaní špecializačného štúdia

Absolvent špecializačného štúdia je oprávnený vykonávať všetky zdravotné výkony uvedené v častiach B.1.1, B.2.1 a B.3.1.